

SIGURI PRIN ALEGERE

a.s. 2024/25

progetto promosso da

con il patrocinio di

Ministero dell'Istruzione e del Merito

Ufficio Scolastico Regionale per il Piemonte
Ufficio VI - Ambito Territoriale di Cuneo

in collaborazione con

CUPRINS:

1. Un proiect de educație pentru siguranța rutieră și pentru mobilitatea sustenabilă
2. Situația 1 - Porcul spinos nu se oprește
3. Situația 2 - Teddy nu stă pe scaun
4. Situația 3 – Și condusul obosește
5. Situația 4 – Bune obiceiuri de transmis
6. Chestionar pentru adulți

UN PROIECT DE EDUCAȚIE PENTRU SIGURANȚA RUTIERĂ ȘI PENTRU MOBILITATEA SUSTENABILĂ

Din marile orașe până în micile localități, cotidianitatea fiecăruia dintre noi este articulată de deplasări, ori că este vorba de a traversa spațiul urban ori că este vorba de a te mișca în cel extraurban pentru a ajunge la școală, la muncă sau pentru a te întoarce acasă. O rutină alcătuită din reguli indispensabile pentru deplasarea în siguranță, dar și din obișnuințe și mici neatenții care pot să ne facă să uităm importanța prudenței și a regulilor.

Din acest motiv s-a născut proiectul „Siguri prin Alegere. Mișcă-te. Cu inteligență” (**"Sicuri per Scelta. Muoversi. Con intelligenza"**), o inițiativă dedicată educației siguranței rutiere și mobilității sustenabile care are ca obiectiv sensibilizarea celor care folosesc strada în ceea ce privește respectarea regulilor și promovarea unei corecte percepții a riscului. Printr-o finanțare de 300.000 de euro, proiectul este susținut de o rețea de organizații active în teritoriu: **Provincia di Cuneo, Fondazione CRC, Fondazione CR Fossano, Fondazione CR Saluzzo și Fondazione CR Savigliano** cu colaborarea științifică a **S.I.P.Si.Vi - Societatea Italiană de Psihologie a Siguranței Rutiere (Società Italiana di Psicologia della Sicurezza Viaria)** și cu patronajul Oficiului Școlar Regional (**Ufficio Scolastico Regionale**).

Timp de trei ani, din 2024 până în 2026, "Sicuri per Scelta" va poposi în toate școlile din județ, aducând mesajul siguranței rutiere direct studenților, propunând o abordare care dorește să transmită noțiuni, unind elemente teoretice, momente de analiză și de joc, de realizat în clasă sau în familie.

Materialul informativ intenționează să promoveze o puternică acțiune culturală dedicată **creșterii precepției riscului rutier**, contribuiri la **reducerea frecvenței accidentelor rutiere grave**, **creșterii conștientizării comportamentelor rutiere riscioase și orientării către alegerea modalităților de deplasare eco-compatibile**.

Această publicație, cu titlul „**Încontro mergem)"Dove andiamo?"**) este dedicată elevilor de 9 și 10 ani și va fi distribuită claselor a patra de la școlile generale și paritare (semipublice) care au aderat la proiect.

Target-ul stabilit este pasagerul transportat, un rol care îi implică cu adevărat pe toți cei care folosesc strada, de orice vârstă: băieții și fetele care frecventează clasele a patra de la școlile primare pot în acest fel să devină adevărați promotori virtuosi în ceea ce privește comportamentul pe stradă nu doar pentru sine ci și pentru propria familie și pentru adulții de referință. Prin benzi desenate și însoțiți de un ajutor special, în aceste pagini se vor putea descoperi conduite de urmat atunci când se călătorește ca și pasageri și de neuitat niciodată atunci când se conduce [un mijloc de transport].

COPILUL PASAGER TRANSPORTAT

Gianni, copilul protagonist din mini-carte, în timp ce experimentează rolul de pasager transportat de diferiți adulți, are ocazia de a trăi experiențe semnificative în ceea ce privește raportul său personal cu riscul rutier.

Patru situații pentru a analiza siguranța pasagerului transportat și o fișă de joc pentru a observa complexitatea mediului urban.

Mini-carta, destinată copiilor de 9 ani, prezintă un parcurs didactico-educativ despre percepția riscului rutier și oferă sugestii de reflecție adulților, propunând adoptarea de conduite rutiere exemplare.

Situația 1 - PORCUL SPINOS NU SE OPREȘTE

Gianni este un baiat de 9 ani, locuiește la țară și în fiecare joi, după-amiaza târziu, frecventează un centru sportiv municipal pentru a se antrena pentru fotbal. Este noiembrie, un timp ploios, iar tatăl lui îl așteaptă în fața sălii pentru a-l duce acasă.

Urcându-se în mașină, băiatul se simte incomod din cauza gecii și nu ar vrea să își pună centura.

Gianni exprimă un tipic prejudiciu: centura de siguranță este cu adevărat atât de utilă chiar și pentru distanțele scurte și cunoscute? Însă tatăl lui Gianni îi atrage atenția, iar Gianni, ascultător, își pune centura. Tatăl cunoaște obligația prevăzută de Codul străzii: când motorul este pornit trebuie să ne punem centura întotdeauna.

Dintr-o dată are loc o întâmplare neprevăzută: un porc spinos traversează strada, obligându-l pe tată să frâneze brusc.

Șoferul și pasagerul se sperie, însă nu sunt răniți deoarece fiecare a fost protejat de propria centură de siguranță.

Articolul 172 din Codul Străzii reglementează transportul copiilor în vehicule.

Dacă băiatul de 9 ani are mai puțin de 150 cm trebuie să fie asigurat în scaun cu un sistem de oprire pentru copii (scaun pentru copii sau înălțător auto), potrivit greutății sale și omologat.

Spătarul scaunului pentru copii este obligatoriu până la înălțimea de 125 cm a acestora.

Când ajunge la înălțimea de 150 cm copilul poate să călătorească în siguranță așezat direct pe banchetă cu centura pusă.

ÎNTOTDEAUNA, în orice situație, în mers.

Un “sistem de reținere” este un dispozitiv de siguranță pentru copii, care anulează sau oricum limitează daunele în caz de lovire sau coliziune.

De la 1° septembrie 2024 în Uniunea Europeană sistemele de reținere pentru copiii care călătoresc în mașină sunt disciplinate de noile normative de omologare ECE R129 i/Size, care se bazează pe probe de siguranță mai tehnologice și complete. Acum înălțătoarele auto sunt clasificate în baza înălțimii copilului și nu mai este luată în considerare greutatea ca în trecut. Spătarul scaunului pentru copii este obligatoriu până la înălțimea de 125 cm, pentru o protecție mai bună în caz de lovire laterală.

De asemenea, mecanismul ISOFIX pentru fixarea înălțătorului este recunoscut drept cel mai sigur și eficient pentru a garanta maxima reținere în caz de accident. Este importantă controlarea etichetei portocalie aplicată înălțătorului, pe care sunt mereu indicate date importante ca: tipul de înălțător, intervalul de dimensiuni al copilului pentru care se poate utiliza și normativă de omologare.

INFORMAȚI-VĂ ȘI RĂMÂNEȚI INFORMAȚI!

Situația 2 - TEDDY NU STĂ PE SCAUN

Luisa este mândră că a trecut examenul de conducere: în sfârșit poate să folosească mașina mamei! Astăzi Luisa îi duce pe Gianni și Alice acasă la bunici la 30 km distanță: pentru copii este o ocazie specială, nu toți au o soră cu permis de conducere! Gianni se pune în înălțător pe bancheta din spate, Alice pe scaunul ei cu Teddy în brațe; Luisa pornește motorul în timp ce vorbește la telefon.

Alice îl scapă pe jos pe urs; Gianni nu ezită să se dezlege în timp ce mașina staționează momentan la semafor și lipsește controlul unei persoane adulte.

Când semaforul devine verde Luisa pornește, accelerând tare iar Gianni, fără centură și, încercând să ia ursulețul, se lovește cu obrazul drept de înălțător și asta îi provoacă o durere puternică.

Din această experiență Gianni începe să își dea seama: încă de copii se poate învăța prudența și responsabilitatea propriilor comportamente legate de siguranță.

Articolul 173 din Codul străzii interzice șoferului folosirea smartphone-ului, a laptop-urilor, notebook-urilor, tabletelor și a dispozitivelor asemănătoare care implică folosirea mâinilor. Se poate folosi un sistem de difuzor (de exemplu: bluetooth sau comenzi vocale), sau căști cu condiția de a nu compromite capacitatea auditivă (de exemplu: căști doar la o ureche).

Potrivit experților, folosirea celularului la volan ar crește de 4 ori probabilitatea de accident față de situația în care nu ar fi folosit deoarece sunt necesare mai multe secunde pentru a

percepe pericolul
timp de reacție

reacționa pentru a-l evita
spațiu de reacție

opri vehiculul
spațiu de frânare

INFORMAȚI-VĂ ȘI RĂMÂNEȚI INFORMAȚI!

Situatia 3 - **ȘI CONDUSUL OBOSEȘTE**

Mama a organizat o vizită la niște prieteni care locuiesc la 700 km de distanță, cu plecarea joi după-amiază târziu și întoarcerea duminică seara, călătorind cu mașina mare care este mai potrivită pentru călătorii lungi. Și iată că e momentul pentru a pregăti călătoria de întoarcere în Piemont.

Banda desenată descrie călătoria de întoarcere acasă.

După 3 zile petrecute cu prietenii, întoarcerea acasă nu este doar cu amintirile momentelor petrecute împreună în veselie;

întocmai, în jurul mașinii sunt valize, ghiozdane, genți, pachete:

pentru o călătorie în siguranță este importantă distribuirea greutăților pe mașină.

Și câinele are locul lui: Gianni explică că

câinele Leo trebuie să călătorească în portbagaj, într-o anumită cușcă.

Se face întineric, zgomotul motorului facilitează somnul lui Gianni și Alice, în timp ce mama conduce cu prudență, dar oboseala acumulată în timpul zilei și puținele ore dedicate somnului în ultimele 3 zile o fac să îi fie din ce în ce mai greu să rămână trează.

În sfârșit, iată un autogrill...e timpul pentru o pauză!

Cum se transportă un animal în mașină?

Articolul 169 din Codul Străzii permite transportarea unui animal domestic în mașină cu condiția de a sta într-o anumită cușcă sau container sau în partea din spate a mașinii în mod special separat de o plasă sau ceva de acel fel.

Comportamentul animalelor nu este, întocmai, previzibil: chiar dacă se cunoaște foarte bine propriul câine sau propria pisică, acesta se poate speria pentru ceva neașteptat și, dacă este lăsat liber să circule în interiorul mașinii, ar deranja șoferul și ar reprezenta un risc foarte mare.

Care sunt obligațiile unui șofer?

Articolul 141 din Codul Străzii subliniază faptul că șoferul nu trebuie să fie un pericol pentru sine și pentru ceilalți.

Acest articol impune șoferului oricărui vehicul să:

- regleze viteza, respectând desigur liita de viteză, însă ținând și cont de condițiile străzii, ale traficului, ale vehiculului și de orice altă circumstanță (meteo, condiții fizice. Etc.), așa încât să nu constituie un pericol pentru siguranța persoanelor și a lucrurilor;
- să mențină mereu controlul mijlocului, în mod special dacă va fi nevoie să îl oprească rapid în limitele câmpului său de vizibilitate și în fața oricărui pericol prevedibil.

Cu condusul interacționează așa-zisa “driver fatigue” sau oboseala șoferului.

Somnolența care se prezintă în timpul condusului este una dintre principalele cauze de accidente grave în autostradă (1 accident din 5) pentru că reduce foarte mult capacitatea de reacție.

Adormind, șoferul pierde cunoștința pericolului iminent.

De multe ori se crede că se rezistă somnului, însă a dormi mai puțin de 5 ore consecutive crește de 4,5 probabilitatea de a simți somnul în timpul condusului.
Cea mai bună prevenție are loc înainte de plecare, planificând bine călătoria.

În timpul călătoriei, însă, în cazul în care șoferul este obosit, experții explică că există un singur remediu, oprirea (pit stop) într-un loc sigur pentru “power nap”: este un somn scurt, energetic care durează aproximativ 20 de minute, urmat de niște exerciții de întinderea brațelor și picioarelor... pentru a fi pregătiți de plecare.

INFORMAȚI-VĂ ȘI RĂMÂNEȚI INFORMAȚI!

Situația 4 - BUNE OBICEIURI DE TRANSMIS

Cu sosirea verii vine și vacanța. Pregătiți din nou pentru o nouă călătorie membrii familiei discută despre regulile de siguranță rutieră pentru a înțelege semnificațiile și a le pune în practică.

În această ultimă situație întrebările ariciului sunt înlocuite de dialogul din familie și de disponibilitatea de a face o schimbare în comportamentele personale.

Mama se pregătește să conducă SUV-ul familiar și stinge propriul celular înainte să urce în mașină.

Gianni își aduce aminte cum funcționează scaunele și înălțătoarele, este important să verifiți propria înălțime și propria greutate cu siglele prezente pe etichetele sistemelor de siguranță pentru copii.

În care vehicule poate să călătorească în siguranță un copil de 9 ani?

Normativa deosebește dispozitivele și acțiunile de siguranță diferențiate pe baza vârstei copiilor.

Un copil nu poate fi transportat pe trotineta electrică, pe motorete care nu dispun de un loc pentru pasager, pe mijloace folosite pentru activități de muncă (dube, camioane), pe utilaje agricole (tractor).

În microbuzul de școală trebuie să își pună centurile de siguranță dacă mijlocul este predispus.

În taxi poate să călătorească pe bancheta din spate doar dacă este însoțit de o persoană care a împlinit 16 ani.

În mașină poate să călătorească așezat direct pe bancheta din spate dacă a ajuns la o înălțime de 150 cm, altfel trebuie să folosească un anume scaun de copil, rămânând oricum legat cu centurile de siguranță în orice situație în care mașina este în mișcare.

În cazul în care are loc un accident rutier: scaunul de copil trebuie schimbat.

INFORMAȚI-VĂ ȘI RĂMÂNEȚI INFORMAȚI!

CÂT CONOȘTI SIGURANȚA RUTIERĂ?

Descoperim împreună!

Copilul este invitat să aleagă o persoană adultă căreia să îi adreseze întrebările de pe această pagină. Scopul acestor chestionare nu este acela de a evalua ci, dimpotrivă, obiectivul este de a activa o confruntare/ dialog în familie pentru a internaliza anumite noțiuni fundamentale despre siguranța rutieră. Adultul trebuie să răspundă în mod sincer, fără a căuta răspunsuri pe celular. Aducând la școală chestionarul cu răspunsurile completate, copilul va vedea premiat efortul său personal.

1) Centurile de siguranță:

- a. sunt obligatorii doar pe autostradă _____

A	F
---	---
- b. sunt obligatorii pe banchetele din spate _____

A	F
---	---
- c. sunt obligatorii doar pentru minorii sub 18 ani _____

A	F
---	---
- d. dacă se merge încet, nu sunt necesare _____

A	F
---	---
- e. dacă se leagă în mod corect, pot să îți salveze viața _____

A	F
---	---

2) Un accident rutier are loc din motive de...

- a. destin/ghinion _____

A	F
---	---
- b. subestimarea riscului rutier _____

A	F
---	---
- c. grabă/neatenție _____

A	F
---	---
- d. nu există destule controale _____

A	F
---	---

3) Riscul de a avea un accident este mai mare:

- a. pe autostradă _____

A	F
---	---
- b. pe străzi extraurbane (în afara orașului) _____

A	F
---	---
- c. în oraș _____

A	F
---	---
- d. mai mult sau mai puțin este la fel pe toate străzile _____

A	F
---	---

4) În caz de ploaie, zăpadă sau ceață:

- a. ar trebui redusă viteza _____

A	F
---	---
- b. este necesar autocontrolul anxietății/fricii _____

A	F
---	---
- c. se poate conduce ca și în condiții normale _____

A	F
---	---
- d. nu există pericole _____

A	F
---	---
- e. spațiul de reacție poate fi mai lung _____

A	F
---	---

5) Timpul de reacție:

- a. depinde de viteza de deplasare _____

A	F
---	---
- b. durează aproximativ 1 secundă _____

A	F
---	---
- c. depinde de condițiile șoferului _____

A	F
---	---
- d. timpul care trece de când se percepe pericolul și momentul în care se începe acțiunea de a-l evita _____

A	F
---	---
- e. devine mai lent dacă se efectuează două acțiuni în același timp _____

A	F
---	---

6) Spațiul de reacție:

- a. depinde de viteza de deplasare _____

A	F
---	---
- b. se măsoară în metri pe secundă (m/s) _____

A	F
---	---
- c. depinde de condițiile meteo (ploaie, zăpadă etc.) _____

A	F
---	---
- d. este spațiul care se parcurge în timpul reacției _____

A	F
---	---

7) Formarea unui număr de telefon pe celular în timpul condusului, crește probabilitatea de a avea un accident de:

- a. două ori _____

A	F
---	---
- b. patru ori _____

A	F
---	---
- c. doisprezece ori _____

A	F
---	---
- d. nu crește probabilitatea de a avea un accident _____

A	F
---	---